

Intentie overeenkomst

Tussen

Gemeente Loppersum, Provincie Groningen, Nationaal Coördinator Groningen, Enexis, Enpuls, Rabobank Noord-Groningen, Rijksuniversiteit Groningen/Energysense, Stichting Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe, Buurkracht Team Loppersum, LOPEC, Groningen Woont Slim, Gasunie New Energy B.V., Waterbedrijf Groningen, Groninger Energiekoepel, Natuur- en Milieu Federatie Groningen en Nederlandse Organisatie Voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO.

**Betreffende het opstellen en realiseren van een
Energietransitieplan voor Loppersum.**

PARTIJEN:

Gemeente Loppersum, gevestigd aan de Molenweg 12 te Loppersum, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de wethouder de heer B. Schollema, handelend ter uitvoering van het besluit van de raad van de gemeente Loppersum van 18 april 2017 (milieubeleidsplan), hierna te noemen: "gemeente Loppersum".

En

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, gevestigd aan de Martinikerhof 12 te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar gedeputeerde mevrouw N. Homan, hierna te noemen: "Provincie Groningen".

En

Nationaal Coördinator Groningen, gevestigd aan de Paterswoldseweg 1 te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Nationaal Coördinator de heer H. Alders hierna te noemen: "NCG".

En

Enexis B.V, gevestigd aan de Magistratenlaan 116 te 's-Hertogenbosch, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer M. Blacquièrre, lid Raad van Bestuur Enexis B.V., hierna te noemen: "Enexis", opererend vanuit haar wettelijk toegestane kader.

En

Enpuls B.V, gevestigd aan de Magistratenlaan 116 te 's-Hertogenbosch, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer M. Blacquièrre, lid Raad van Bestuur Enexis Holding N.V., hierna te noemen: "Enpuls" opererend vanuit haar wettelijk toegestane kader.

En

Rabobank Noord Groningen, gevestigd aan Molenberg 7 te Delfzijl, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directievoorzitter de heer F.B. Musters, hierna te noemen: "Rabobank".

En

Rijksuniversiteit Groningen ten behoeve van Energysense van de Faculteit of Science and Engineering, gevestigd aan de Broerstraat 5 te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar voorzitter van het College van Bestuur, prof.dr. S. Poppema, hierna te noemen: "RUG/Energysense".

En

Stichting Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe, gevestigd aan de Zernikelaan 17 te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw L. Oldenhof, gedelegeerd namens de heer J. Aué directeur Centre of Expertise Energy, hierna te noemen: "Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe".

En

Buurkracht Team Loppersum vertegenwoordigd door mevrouw H. Wieringa, mevrouw H. Mantel en de heer G. van Dam hierna te noemen: "Buurkrachtteam Loppersum".

En

LOPEC, gevestigd aan de Nieuwstraat 9 te Loppersum, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar voorzitter de heer T.S. Mollema, hierna te noemen: "LOPEC".

En

Groningen Woont Slim, gevestigd aan de Sontweg 15A te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur de heer M. Tankink, hierna te noemen: "Groningen Woont Slim".

En

Gasunie New Energy B.V., gevestigd aan de Concourslaan 17 te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur de heer G. van Pijkeren hierna te noemen: "Gasunie".

En

Waterbedrijf Groningen, gevestigd aan de Griffeweg 99 te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer T. Venema, gedelegeerd namens de directeur van het Waterbedrijf Groningen mevrouw R. Swart, hierna te noemen: "Waterbedrijf Groningen".

En

Groninger Energiekoepel, gevestigd aan de Atoomweg 6B te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar projectbegeleider LOPEC de heer H.J. Prins hierna te noemen: "GrEK".

En

Natuur- en Milieu Federatie Groningen, gevestigd aan de Zuiderpark 16 te Groningen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur-bestuurder mevrouw A.J. Schäfer hierna te noemen: "NMG".

En

NEDERLANDSE ORGANISATIE VOOR TOEGEPAST-NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK TNO, publiekrechtelijke rechtspersoon op basis van artikel 3 van de TNO-wet, kantoorhoudend aan het Anna van Buerenplein 1, 2595, DA Den Haag, Nederland, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar Raad van Bestuur, namens deze, de heer R. Hooiveld, directeur Sustainable Energy, hierna te noemen "TNO"

Hierna gezamenlijk te noemen: de "Partijen".

OVERWEGENDE DAT:

Gemeente Loppersum

- a) in haar op 18 april 2017 door de gemeenteraad van de gemeente Loppersum vastgestelde milieubeleidsplan de ambitie heeft uitgesproken om in het jaar 2030 onafhankelijk te willen zijn van fossiele energiebronnen.
- b) in 2020 daarin een tussendoelstelling wil behalen die bestaat uit:
 - 50% realisatie als het gaat om woningbouw.
 - 20% als het gaat om het zakelijk gebruik.
 - 100% als het gaat om de gemeentelijke dienstverlening.

Provincie Groningen

- a) in haar programma "Energietransitie 2016-2019" de doelstelling van 1,5% energiebesparing per jaar heeft opgenomen. En daarnaast in 2020, 21% duurzame energie wil opwekken.
- b) deze doelstellingen samen met relevante stakeholders wil realiseren.
- c) dorpsinitiatieven wil ondersteunen.

- d) het vigerende NCG-programma Lokale Energietransitie (Kansrijk Groningen) in het aardbevingsgebied coördineert.

De stuurgroep energietransitie onder voorzitterschap van de NCG besloten heeft

- a) de gemeenten in het gaswinningsgebied te willen ondersteunen in hun route naar een energietransitie.
- b) hiervoor een pilot uit te willen voeren in het dorp Loppersum.

Partijen

- a) onderschrijven de energiedoelen in het Energieakkoord voor duurzame groei¹, en zijn intrinsiek gemotiveerd om de transitie naar een duurzame energievoorziening te versnellen.
- b) willen samenwerken met de andere relevante stakeholders en de inwoners van het dorp Loppersum, om een gebiedsgerichte duurzame ontwikkeling in gang te zetten.
- c) een grote opgave zien als het gaat om de energietransitie en de toekomstige energiemix in het dorp Loppersum, de gehele gemeente Loppersum en andere gemeenten.
- d) gebonden zijn aan de voor hen geldende specifieke wet- en regelgeving.

Doel van de Overeenkomst

1. Partijen beogen met de overeenkomst de uitgangspunten en randvoorwaarden voor de samenwerking in de uitvoering van het energietransitieplan vast te leggen en inhoudelijke en procedurele afspraken te maken over onderlinge samenwerking en inspanning daarin.
2. Beoogd resultaat van de Overeenkomst is een substantiële bijdrage aan de realisatie van de energiedoelstellingen uit het milieubeleidsplan van de gemeente Loppersum.

¹ Energieakkoord voor duurzame groei SER, september 2013

VERKLAREN TE ZIJN OVERGEKOMEN

1. SAMENWERKING

- 1.1. Zij een duurzame samenwerking aangaan om te werken aan de in "doel van de Overeenkomst" genoemde doelstellingen.
- 1.2. Zij samen willen bijdragen aan deze doelstellingen door kennisuitwisseling, gezamenlijk onderzoek, afstemming van plannen voor gebiedsontwikkeling en infrastructuur, door gezamenlijke experimenten en projecten op het gebied van grootschalige energiebesparing en duurzame energieproductie in het dorp Loppersum uit te voeren.
- 1.3. Zij open staan voor uitrol van de ervaringen naar andere dorpen in de gemeente Loppersum en andere gemeenten in het aardbevingsgebied.
- 1.4. Gemeente Loppersum zich inspant om initiatieven en projecten mede mogelijk te maken door de algehele regie te nemen en waar nodig en mogelijk te faciliteren. Per initiatief of project wordt gekeken welke behoefte er is.

2. PROGRAMMA'S

- 2.1. Het energietransitieplan Loppersum omvat bij aanvang zes programmalijnen die inhoud moeten geven aan de in de onder "Doel van de Overeenkomst" genoemde doelstellingen. In aanvang betreft dit:
 - (1) Energie OmgevingsPlan (EOP).
 - (2) Nulmeting en monitoring.
 - (3) Duurzaam wonen.
 - (4) Kansen voor wind.
 - (5) Groen gas uit de regio.
 - (6) Lokaal warmtenet.
- 2.2. Deze intentieovereenkomst biedt handvatten voor de beoogde samenwerking en voorziet in de volgende onderdelen, waarbij de eerst in de programmalijn benoemde partij de trekker is voor de betreffende programmalijn.

3. Programmalijn 1: Energie OmgevingsPlan (EOP):

In het EOP wordt inzichtelijk gemaakt wat het huidige energieverbruik en -opwek (gas en electra) is en wordt het verbruik geanalyseerd t.o.v. de opbouw van het dorp Loppersum. Het EOP biedt een potentie beschouwing die inzichtelijk maakt welke mogelijkheden er zijn voor de productie van duurzaam geproduceerde energie, passend bij het verbruik en de mogelijkheden binnen het net. Het EOP beschrijft de mogelijke transitiepaden en vormt daarmee de basis voor de uitvoering van het Energietransitieplan.

- 3.1. Enexis en Enpuls ieder opererend vanuit haar wettelijk toegestane kader
 - 3.1.1. bieden ondersteuning bij het maken van een EOP met als doel inzicht te verkrijgen in
 - 3.1.1.1. de nulsituatie (referentiejaar 2015) in zowel het energieverbruik als de opbouw van het dorp (bouwjaar, woningtypes, etc).
 - 3.1.1.2. de potentie voor energiebesparing en productie van diverse vormen van duurzame energie door middel van een potentie analyse.
 - 3.1.1.3. het ontwikkelen van meerdere transitie scenario's.
 - 3.1.1.4. het in gezamenlijkheid met overige partijen vaststellen van het meest effectieve en succesvolle transitie pad.
 - 3.1.2. verstrekken openbaar beschikbare informatie betreffende energieconsumptie, energieopwekking en de ligging van netwerken.
 - 3.1.3. hebben de intentie om een infrastructuur te bieden die de uitvoering van het EOP ondersteunt.

- 3.2. Provincie Groningen
 - 3.2.1. biedt ondersteuning in de vorm van het meedenken bij de totstandkoming van het EOP.
 - 3.2.2. stelt de haar bekende openbare data beschikbaar ten behoeve van het EOP.
 - 3.2.3. organiseert aansluiting met het provinciaal programma Energietransitie.
- 3.3. RUG/Energysense
 - 3.3.1. denkt mee bij het vaststellen van de nulsituatie in relatie tot de monitoring (zie programmalijn 2).
 - 3.3.2. zet daar waar beschikbaar haar data in voor het vaststellen van de nulsituatie.
- 3.4. Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe
 - 3.4.1. denkt mee, stelt expertise beschikbaar en levert studenten voor met name het genoemde onder artikel 3.1.1.2.

Partijen binnen deze programmalijn er naar streven om het EOP in november/december 2017 gereed en vastgesteld te hebben.

4. Programmalijn 2: Nulmeting en monitoring

Binnen programmalijn 2 wordt gewerkt aan het invullen van een goede nulmeting en heeft daarmee een directe link met programmalijn 1. Partijen binnen programmalijn 2 richten zich met name op het monitoren van de effecten van het Energietransitieplan. Zij doen dit zoveel mogelijk met reële data te verkrijgen uit diverse bronnen.

4.1. RUG/Energysense

- 4.1.1. zal trekker zijn van dit programmaonderdeel en de haar beschikbare data ter beschikking stellen voor het uitvoeren van de nulmeting, de uit het programma voort komende onderzoeksvragen en de vergelijking met controle groepen. De controle groep(en) kunnen worden ingericht vanuit het huidige RUG/Energysensepanel.
- 4.1.2. start in samenwerking met de gemeente Loppersum en Buurkrachtteam Loppersum een (intensieve) wervingscampagne op bij de inwoners van het dorp Loppersum zodat meer gedetailleerde en lokale data over een langere periode verkregen kan worden waarmee de monitoring inhoud gegeven kan worden. De dataverzameling bestaat uit P4 data (elektriciteit en gas) en data omtrent de woning, energietechnieken in huis, gedrag en attitude. Hierbij faciliteert de gemeente Loppersum o.a. door communicatiekanalen en overige faciliteiten beschikbaar te stellen. Daarbij wordt gestreefd naar een deelname van 50% van de huishoudens in de kern van het dorp Loppersum, zodat daarmee een waardevolle en kwalitatief hoogstaande monitor worden opgezet.
- 4.1.3. zal bij specifieke onderzoeksvragen, passend binnen het onderzoeksprogramma van RUG/Energysense, een onderzoeksvoorstel inclusief voorstel voor een fee for service voorleggen ter besluitvorming, alvorens deze uit te voeren.
- 4.1.4. zal samen met Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe, Enexis en de gemeente Loppersum komen tot een voorstel voor een monitoringsprogramma, waarbij het streven er op gericht is om dit in november/december 2017 gereed te hebben.

4.2. Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe

- 4.2.1. zal samen met RUG/Energysense, Enexis en de gemeente Loppersum komen tot een voorstel en uitvoering van een monitoringsprogramma, waarbij het streven er op gericht is om dit in november/december 2017 gereed te hebben.
- 4.2.2. neemt in dat voorstel mee dat de kwaliteit van het programma wordt bewaakt.
- 4.2.3. neemt in dat voorstel mee dat de effecten van de programmalijnen op een objectieve en effectieve manier worden geregistreerd.
- 4.2.4. zal vraagstukken binnen het gehele programma op organisatorisch, juridisch, technisch en sociaal gebied waar mogelijk uitzetten binnen haar organisatie.

4.2.5. zal daar waar dit leidt tot het in rekening brengen van kosten dit eerst voorleggen aan de partijen binnen de betreffende programmalijn en de gemeente Loppersum.

5. Programmalijn 3: Duurzaam wonen

In programmalijn 3 is de inspanning gericht op de inzet van energiebesparing en duurzame opwek bij de inwoners van het dorp Loppersum. Enerzijds door bewustwording van de mogelijkheden (technisch en financieel) door inzet van het Buurkrachtteam Loppersum die inwoners gaat informeren over de mogelijkheden. Anderzijds door het ontzorgen bij het daadwerkelijk nemen van maatregelen door het consortium Groningen Woont Slim.

5.1. Buurkrachtteam Loppersum

- 5.1.1. wil de woningeigenaren in het dorp Loppersum bewust maken van hun energieverbruik en de mogelijkheden om dit te reduceren in aanloop naar de mogelijke versterking van hun huis.
- 5.1.2. wil dit doen door het individueel benaderen van woningeigenaren, door ze te informeren en waar nodig door te verwijzen naar objectieve kanalen als het gemeentelijk energieloket.
- 5.1.3. zet gedurende de programmaperiode acties op om haar doel te ondersteunen (o.a. inzet warmtecamera en tegen gereduceerd tarief beschikbaar stellen van energiescans).
- 5.1.4. doet dit binnen het versterkingsprogramma in de periode na de inspectie en voor het beschikbaar komen van het versterkingsadvies.
- 5.1.5. is bereid om waar nodig de programmalijnen onder de aandacht te brengen van de inwoners waaronder deelname aan RUG/Energysense zoals genoemd in artikel 4.1.2.

5.2. Groningen Woont Slim

- 5.2.1. zal in samenspraak met NCG, gemeente Loppersum, provincie Groningen en het Buurkrachtteam Loppersum onderzoeken in welke mate het Groningen Woont Slim aanbod (overeenkomstig www.groningenwoontslim.nl) kan aansluiten bij het versterkingsprogramma.
- 5.2.2. zal wanneer deze gevonden wordt met een volledig en aansluitend aanbod en een bijpassende wervingscampagne (zowel of- als online) komen.
- 5.2.3. zal hier vervolgens na besluitvorming in de stuurgroep energietransitie uitvoering aan geven.

5.3. NCG

- 5.3.1. zal Buurkrachtteam Loppersum tijdig informeren over de planning van de te inspecteren woningen in de gemeente Loppersum.
- 5.3.2. denkt mee over de wijze waarop de aanpak van Groningen Woont Slim kan aansluiten bij het versterkingsprogramma in de gemeente Loppersum.

5.4. Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe

- 5.4.1. is bereid om bij voorkomende onderzoeksvragen hier met studenten in te participeren en bij te dragen aan kennis over hoe dit effectief kan, ook binnen lopend onderzoek.

5.5. TNO

- 5.5.1. Zal in overleg met Buurkracht, gemeente Loppersum, provincie Groningen, NCG en Groningen Woont Slim bijdragen aan deze programma lijn in de vorm van deelname vanuit gesubsidieerde projecten die aansluiten bij deze programmalijn.
- 5.5.2. Zal hiervoor in afstemming met bovengenoemde partijen een concrete invulling formuleren voor deze programmalijn vanuit te werven subsidie projecten (zoals MVI-Energie voorstel en H2020 ENTRE voorstel). Voorwaarde voor inzet vanuit TNO is dat subsidies worden toegekend.
- 5.5.3. Vanuit gesubsidieerde projecten zullen de concrete bijdragen van TNO aan deze programma lijn, mits in lijn met de voorwaarden gesteld vanuit TNO en de subsidie (verstrekker), bestaan uit: kennisoverdracht ten aanzien van stakeholder engagement en samenwerking; co-creatie en sociaal maatschappelijke adoptie van

maatregelen/oplossingen; en ondersteuning bij de evaluatie van geïmplementeerde maatregelen/oplossingen zoals ervaren door burgers en andere stakeholders binnen deze programmalijn.

- 5.5.4. Daar waar de in 5.5.3. genoemde bijdragen vanuit TNO niet direct binnen een gesubsidieerd project voor deze programmalijn vallen of tot stand komen, maar de TNO werkzaamheden, producten en/of diensten volgens partijen wel gewenst zijn, zal een aparte offerte uitgebracht worden ter goedkeuring voor de stuurgroep energietransitie alvorens het werk uit te voeren.

6. Programmalijn 4: Kansen voor wind.

LOPEC is de lokale energiecoöperatie die inmiddels haar eerste zonneproject gerealiseerd heeft. Zij wil haar leden en dorpsinwoners blijvend lokale alternatieve energiebronnen aanbieden en wil naast verdere ontwikkeling van zonprojecten ook het draagvlak onderzoeken voor duurzame energie uit wind.

6.1. LOPEC

- 6.1.1. onderzoekt het draagvlak, de mogelijkheden en de route naar lokale benutting van duurzame energiebronnen in de volgende sporen:
- 6.1.1.1. realisatie van één of meerdere kleine windmolens met een ashoogte tot 15 meter.
 - 6.1.1.2. realisatie van een dorpsmolen met een ashoogte van circa 40 meter.
 - 6.1.1.3. participatie middels windaandelen in een windpark.
 - 6.1.1.4. upgrade en participatie binnen een vergunning voor een bestaande windmolen binnen het postcoderoosgebied van Loppersum.
 - 6.1.1.5. ontwikkeling van andere alternatieve energiebronnen en –opwekking op lokaal niveau in nauwe samenwerking met de overige partijen.
- 6.1.2. zal afhankelijk van het besluit binnen de coöperatie invulling geven aan de hierin kansrijke sporen.

6.2. GrEK en NMG

- 6.2.1. zullen LOPEC in het in artikel 6.1.1. genoemde onderzoek ondersteunen door hun netwerk en kennis ter beschikking te stellen en verdere ondersteuning te bieden.

6.3. Provincie Groningen

- 6.3.1. ondersteunt LOPEC in het in artikel 6.1.1. genoemde onderzoek binnen de afspraken die er zijn gemaakt als een van de zes lokale initiatieven die in het kader van het programma "Energietransitie 2016-2019".
- 6.3.2. is bereid om, vaststellende dat het ruimtelijk beleid de realisatie van een dorpsmolen op dit moment niet mogelijk maakt, de dialoog op dit onderwerp gaande te houden wanneer blijkt dat er een groot draagvlak is voor een eigen dorpsmolen met een ashoogte hoger dan 15 meter. Dit vanuit de discussie voor het nieuw provinciaal energiebeleid 2020-2035.

6.4. Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe

- 6.4.1. is bereid om bij voorkomende onderzoeksvragen hier met studenten in te participeren en bij te dragen aan kennis over hoe dit effectief kan, ook binnen lopend onderzoek

7. Programmalijn 5: Groen gas uit de regio.

In de directe omgeving van het dorp Loppersum wordt momenteel geen groen gas geproduceerd. In deze programmalijn willen Gasunie en Enexis onderzoeken of er in de directe omgeving potentie aanwezig is en of deze tot ontwikkeling kan komen. Daarbij wordt direct ook gekeken naar de mogelijke afzet en toepassing in het dorp Loppersum.

7.1. Gasunie en Enexis

- 7.1.1. gaan de kansen voor groen gas uit de regio in kaart brengen.
- 7.1.2. gaan dit doen door het programma van Friesland Campina (Jumpstart) hierbij te betrekken.

- 7.1.3. zullen in overleg met Jumpstart onderzoeken of er, in eerste instantie bij de leden van Friesland Campina, interesse is om te starten met mono-vergisting bij een aantal agrarische bedrijven.
- 7.1.4. zullen op basis van de daaruit volgende interesse deze agrarische ondernemers samen met Jumpstart begeleiden bij de realisatie van hun initiatieven.
- 7.1.5. zullen, afhankelijk van het aantal, locatie en de potentiële groen gas productie komen met een voorstel op welke wijze dit groen gas op de meest efficiënte wijze benut kan worden (verzamelleiding, rechtstreekste toepassing, opwaardering).
- 7.1.6. onderzoeken de mogelijkheden om bovenstaande te laten ondersteunen vanuit een Green Deal².

8. Programmalijn 6: Lokaal warmtenet.

De gemeente Loppersum heeft in de aanloop naar het energietransitieplan een eerste haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een lokaal warmtenet. Deze zou gevoed moeten worden vanuit een duurzame energiebron (vooralsnog biomassa) en kan meerdere gebouwen en voorzieningen verwarmen. Dit haalbaarheidsonderzoek vraagt een nadere uitwerking voordat het in ontwikkeling wordt gebracht.

8.1. Gemeente Loppersum

- 8.1.1. zal samen met Enpuls, Gasunie en Waterbedrijf Groningen een verdiepingsslag maken op het haalbaarheidsonderzoek dat door de gemeente Loppersum is uitgevoerd, waarbij gezocht wordt naar een grotere afzet van warmte.
- 8.1.2. zal bij een perspectiefvol haalbaarheidsonderzoek de ontwikkelingsfase en (na een go) de realisatiefase inzetten waarbij het eigenaarschap in eerste instantie bij de gemeente Loppersum blijft.
- 8.1.3. zal bij een toekomstbestendige exploitatie op zoek gaan naar een andere eigenaar/exploitant waarbij in eerste instantie gekeken wordt naar een constructie waarbij de inwoners van het dorp Loppersum het voordeel genieten (aansluiting bij LOPEC).
- 8.1.4. zal de toegezegde subsidie vanuit de "Leefbaarheid Spoor 1 gelden" voor minimaal 50% inzetten ten behoeve van dit project.

8.2. Enpuls, Gasunie en Waterbedrijf Groningen

- 8.2.1. zullen in de fase van het haalbaarheidsonderzoek "in kind" kennis en uren beschikbaar stellen om de verdieping in het haalbaarheidsonderzoek te brengen.
- 8.2.2. zullen na een positieve beoordeling van het haalbaarheidsonderzoek op eenzelfde wijze inzet plegen in de ontwikkelingsfase en na een positieve beoordeling daarvan in de realisatiefase.
- 8.2.3. zijn bereid te kijken naar een eventuele financiële positie in de realisatie- en exploitatiefase, waarbij zij aangetekend dat het Gasunie en Enexis van rechtswege niet is toegestaan om een positie in te nemen in de productie.
- 8.2.4. spreken uit geen definitieve positie in de exploitatiefase te zullen innemen.

² Afspraken met het Rijk over duurzaamheid

Green Deals zijn afspraken tussen de Rijksoverheid en andere partijen. Die andere partijen zijn bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden. De Green Deal helpt om duurzame plannen uit te voeren. Bijvoorbeeld voor energie, klimaat, water, grondstoffen, biodiversiteit, mobiliteit, biobased economy, bouw en voedsel.
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-economie/green-deal>.

9. Financieringen:

9.1. Rabobank

- 9.1.1. zal in afstemming met haar centrale directie onderzoeken of vormen van gebouwgebonden financiering (als een pilot) ingezet kunnen worden om daarmee inwoners te faciliteren in het investeren in energiebesparende- en producerende maatregelen.
- 9.1.2. is bereid mee te denken en waar mogelijk mee te werken aan de financiering van overige projecten binnen dit energietransitieplan.

10. LOOPTIJD, ORGANISATIE EN OVERLEGSTRUCTUUR

- 10.1. Deze intentieovereenkomst heeft een looptijd tot 1 oktober 2023. Partijen zullen jaarlijks de samenwerking evalueren. Afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie kunnen partijen besluiten tot tussentijdse aanpassingen. Zes maanden voor beëindiging van deze overeenkomst zal besloten worden of er een nieuwe overeenkomst nodig is.
- 10.2. Korte lijnen zijn belangrijk voor het slagen van deze samenwerking. Daarom zal er in ieder geval halfjaarlijks een bijeenkomst worden georganiseerd door de gemeente Loppersum, waarin de voortgang van de betreffende programmalijnen wordt besproken.
- 10.3. Hiernaast zal er halfjaarlijks door de gemeente Loppersum een presentatie worden gegeven in de stuurgroep energietransitie van de NCG. Hierin worden de voortgang van de samenwerking, nieuwe ontwikkelingen en belemmeringen evenals de horizon besproken.
- 10.4. Toetreding van nieuwe partijen en het formuleren van nieuwe programmalijnen is binnen deze overeenkomst mogelijk en af te spreken binnen het halfjaarlijks overleg zoals genoemd in artikel 10.2.
- 10.5. Het tussentijds uittreden uit deze overeenkomst door een van de partijen is mogelijk via het halfjaarlijks overleg zoals genoemd in artikel 10.2 waarbij er een door de betreffende partij gemotiveerd besluit aan ten grondslag moet liggen.

11. COMMUNICATIE EN LOBBY

- 11.1. Partijen zullen waar mogelijk samen communiceren over de ondertekening van de intentieovereenkomst en de daaruit voortvloeiende initiatieven en projecten.
- 11.2. Partijen kunnen afzonderlijk communiceren over activiteiten met de Partijen binnen het betreffende programmalijn maar doen dat in afstemming met de gemeente Loppersum.
- 11.3. Daar waar werkzaamheden van een partij niet volledig en uitsluitend binnen dit programma plaatsvinden, bijvoorbeeld initiatieven en projecten gesubsidieerd vanuit nationale of Europese subsidies waarin Loppersum een use case is, zal gezamenlijke communicatie afgestemd en overlegd worden met betrokken partijen/gemeente Loppersum voor zover ze gerelateerd zijn aan dit programma. Het staat partijen vrij zonder afstemming met programma partijen en de gemeente Loppersum te communiceren over werkzaamheden, initiatieven en projecten waarvan dit programma onderdeel uitmaakt als de communicatie niet direct gerelateerd is aan uitsluitend dit programma.
- 11.4. Waar nodig en nuttig zullen partijen gezamenlijk lobbyen richting andere overheden voor het verkrijgen van experimenteerruimte, het wegnemen van belemmerende regelgeving en het verkrijgen van subsidies.

12. KOSTEN

- 12.1. Alle kosten van ieder der Partijen gemaakt in de opvolging van deze intentieovereenkomst blijven voor ieders rekening of worden vooraf situationeel afgestemd in cofinanciering afspraken in een separate overeenkomst.
- 12.2. Voor kosten - die gepaard gaan met de ontwikkeling en realisatie van projecten en initiatieven - die voortvloeien uit deze intentieovereenkomst, kunnen de relevante Partijen afwijkende afspraken maken.
- 12.3. Partijen zullen onderzoeken of er gemeentelijke, provinciale, landelijke of Europese subsidies beschikbaar zijn om kosten, die samenhangen met dit convenant, (geheel/gedeeltelijk) te kunnen dekken. Hierbij hebben partijen een eerste verantwoordelijkheid binnen de eigen programmalijn maar zal er via de gemeente Loppersum afstemming worden gezocht binnen de overige programmalijnen.

ONDERTEKENING

Met de ondertekening verklaren Partijen dat:

- a) zij de genoemde overwegingen onderschrijven.
- b) zij zich conformeren aan de gemaakte afspraken.
- c) zij zich daarmee gezamenlijk inspannen om de genoemde projecten te realiseren.

Aldus overeengekomen en in zestienvoud ondertekend.

Gemeente Loppersum	Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen	Nationaal Coördinator Groningen
B. Schollema	N. Homan	H. Alders
Enexis	Enpuls	Rabobank Noord-Groningen
M. Blacquièrè	M. Blacquièrè	F.B. Musters
Rijksuniversiteit Groningen	Stichting Hanzehogeschool Groningen/EnTranCe	Buurkracht team Loppersum
S. Poppema	L. Oldenhof	H. Wieringa
Buurkracht Team Loppersum	Buurkracht team Loppersum	LOPEC
H. Mantel	G. van Dam	T.S. Mollema
Groningen Woont Slim	Gasunie New Energy B.V.	Waterbedrijf Groningen
M. Tankink	G. van Pijkeren	T. Venema
Groninger Energiekoepel	Natuur- en Milieu Federatie Groningen	TNO
H.J. Prins	A.J. Schäfer	